

partii naleraq

22. maaji 2019

UPA2019/225

Qanoq ililluta nunatsinni aalisarnermi aqumiunik inuttanillu teknikimik suliaqartunik atorfinitsitsinermi kalaallinik annertunerusumik atuinissarput pillugu apeqquteqaat allaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq, Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit)

Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit apeqquteqarlutit oqallisissianngortippat qanoq ililluta nunatsinni aalisarnermi aqumiunik inuttanillu teknikimik suliaqartunik atorfinitsitsinermi kalaallinik annertunerusumik atuinissarput pillugu.

Partii Naleqqamiit Siunnersuuteqartoq Peter Olsen, Inuit Ataqtigiit taamatut siunnersuuteqarninnut qujaffigerussuppatsigit.

Oqaluuserisassanngortippat politikikkut ukiorpassuanngortuni aaqqinniarneqaraluarluni aaqqinneqarsimanngitsoq, taamaamat Partii Naleqqamiit isumaqarpugut piaarnerpaamik piffissaq siullerpaaq atorlugu tamatuma aaqqiiffiginissaa Naalakkersuisut peqqussusiornikkut aaqqiivigasuartariaqaraat.

Sinerissap qanittuani oqaluuseriniagarput annertunerusumik ajornartorsiutaajunnaarsimasoq oqaatigisariaqarpoq, kisiannili avataasiortuni maannakkut killiffeqarnerput, suli annertungaatsiartumik qanoq iliuuseqarfigisariaqarluinnarpoq, tassalu piffissanngorpoq allannguinnissaq, Uagut Partii Naleqqaminngaanniit Kalaaleqatigut pisinnaasut sapinngitsut upperaagut. Sapinngillat pisinnaapput, tassa avataasiortuni aqumiut taamatullu teknikimi suliaqartut kalaallit nunaanninngaanerlutik maani nunaqartuullutik aallaaveqarnissaat piumasaaqatiginiartigu, sapinngilagut.

Kalaallit nunatsinni aqumiut inuttanillu teknikimik suliaqartut pisortat pigisaanni taamatullu nunatta pisassissimasaanik innuttat 90 procentii kalaaliusariaqarnerat peqqussusiorfiginissaa piffissanngortoq. Oqaluinnarneq naammaleqaaq maannakkut qanoq iliuuseqarnissaq piffissanngorpoq. Kalaallit pisinnaasut naammattut pingereerpavut alloriaqqinniarta.

Kalaallit Nunaat aalisarnikkut ineriartortuarpoq, Kalaallit Nunaanni aalisarneq inuussutissarsiutit pingaarnersaattut inissisimavoq, taamatullu ukiorpassuarni suli inissisimanissaa naatsorsuutigalugulu neriuutigaarput.

1950-ikkut, 1960-ikkut, 1970-ikkut ingerlaneranni kalaallit namminneerlutik aalisariutinik pisaajortulernikuupput. Allaat kilisaatit anginerusut pigilersimavaat.

Aalisarnejq inuussutissarsiutigissallugu imaannaangitsuvoq, imartarput peqqarniitsuummat, aallaqqaammut qajaannarmik aalisarnejq eqalussuit tinguinik aalisarnermiit, umiatsiaaqqamik uukkat, qeeqqat aamma saarullit sineriassiornermik aalisarnejq aallutarineqarpoq, kingornatigullu aalisariutit angallatigineqartut alliaartortillugit raajarniarnejq ingerlanneqarluni ullumimut, sineriammiit aalisarnejq kippasinnerulernejq pequtaalluni angallatigineqartut alliaartortillugit anginerusunik aalisariuteqarnissaq pisariaqarluinnalersimavoq, ingerlanneqalersimallunilu.

Aalisartutut inuussutissarsiuteqartup kialluunniit ilisimavaa qanoq aalisarnejq ingerlanneqartartoq aammalu suna sillimaffigineqassanersoq ilisimaarnejqarluni. Taamaattumillu piffimmik sumiiffimmillu silaannaap pissusaanik, aalisarfiusunik aammalu peqassutsit sumiinnerinik ilisimasaqartuunissaq pisariaqarluinnartutut pingaaruteqarluinnarluni.

Aalisariutit alliaartortillugit pisariaqarluinnarpoq inuttat aamma amerliartornerat ilutigalugu, taamatullu inuttat aalisariutini aqunneqassagunik pisariaqartutut isigineqarpoq aalisariutit aqumioqarnissaat minnerpaamik sulisut nunaqavissuusut paasisinnaasaannik sulineq pitsaasumik naammassineqartassappat.

Ukiuni arlaqalersuni kalaallit, Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut pisortat aamma namminersortut aalisariutaanni aqumiutut atorfeqartartut ikiliartuinnarsimapput aammalu aqumiutut atorfeqarnissaq ajornarsilluinnartutut inissisimalersimavoq, tamassuma malitsigisaanik aqumiut peqatigiiffiat pilersinneqarpoq, pilersinneqarnerani pissutaanerpaavoq kalaallit nunaanni inunngorsimasut aqumiutullu ilinniarsimasut atornerqarnerat annikillilluinnarsimammat atorluarneqarnerulernissaannillu kissaateqarnertik pissutigalugu.

Taamaattumik ataqqinartut Inatsisartut apererusuppassi;

Kalaallit aqumiutut ilinniarsimasaat allamiut aqumiuusunut naleqqiullugit appasinneruppat?

Uagut Partii Naleqqamiit isumaqarpugut kalaallit nunaanni taamatut piginnaaneqartut naammattut pigilersimagivut aammalu piffissanngortoq aqqiinnissaq peqqussusiornikkut.

Sooq kalaallit aqumiutut ilinniarsimasut kalaallisullu oqaluttut nunap immallu pissusaanik ilitsorileqqaaramilli ilisimasaqarluinnartut atussanngilagut? Ila piffissanngorpoq atorluarnissaat sivitsorsaqqittariaqanngilluinnartuq Partii Naleqqamiit isumaqarpugut

Sooq kalaaleq aalisarnikkut ineriartornermut nunaminngaanniik isiginnaartuunnassappat, uffa sapinngitsorsuullutik nalunngikkaluarlugu? Sapinngilagut sapinngitsut atorluarniartigit, allannguinnissarmi piffissanngorpoq, ukiorpassuit oqaluseriinnarnagu maannakkut qanoq iliuuseqarnissaq piffissanngorpoq, nalunngereerparput kalaaleqatigit sapinngitsorsuusut.

Nuna Naalagaaffinngornissaminut piareersartoq pingaarnarpaamillu aalisarnermik inuussutissarsiuteqarfiusunik ingerlataqartoq nunap inuunik kalaallinik aalisartunik atuerusunngitsoq aqumioqarusunngitsoq tupigilluinnarpara, Inatsisartut qanoq isumaqarpisi,

taamatut nunaminngaanniik aalisartortavut ilinniarsimasamikkut ilisimasaqartut sapiutinngilluinnartut ineriartornermut isiginnaartuinnassappat?

Apersorunnaarluta “Qanoq kalaallit aqumiut qaffassarsinnaavavut? Oqartariaqalerpugut Kalaallit aqumiut allagartallit sapinngitsut pigut piffissanngorpoq aqut ingerlatsineq tigusariaqalerpaat.

Partii Naleqqamiit taamaammat oqaatigeqqissuarput, Naalakkersuisut piaarnerpaamik kalaallit aqumiutut inissisimalernissaat peqqussusiorniarsiuk sapinngillat, ila sapinngilagut.

Qujanaq

Jens NapâtôK´